

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om hälsovården inom försvarsmakten, lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och lagen om patientens ställning och rättigheter

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om hälsovården inom försvarsmakten, lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och lagen om patientens ställning och rättigheter (RP 48/2015 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Försvarsutskottet (FsUB 1/2015 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om hälsovården inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) 6 §, sådan den lyder i lag 513/2013, och
fogas till lagen nya 10 a—10 f § som följer:

6 §

Den allmänna planeringen och styrningen av samt tillsynen över hälsovården inom försvarsmakten ska skötas av huvudstaben.

För anordnandet av hälsovård inom försvarsmakten svarar Försvarsmaktens logistikverk.

Regionförvaltningsverket ska övervaka lagenligheten i hälsovård som försvarsmakten enligt denna lag eller någon annan lag ordnar eller producerar i Finland och ge handledning i samband med det. Hälsovård som försvarsmakten ordnar eller producerar utanför Finlands territorium övervakas dock av huvudstaben. Huvudstaben övervakar dessutom den hälsovård som försvarsmakten själv tillhandahåller under försvarstillstånd enligt lagen om försvarstillstånd (1083/1991) och vid tillämpning av bestämmelserna i II avdelningen i beredskapslagen (1552/2011) under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten i den lagen.

Riksdagens svar RSV 38/2015 rd

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkens verksamhet vid genomförandet, samordningen och förenhetligandet av tillsynen och styrningen i samband med den. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården övervaka lagenligheten i den hälsovård inom försvarsmakten som avses i 3 mom. och ge handledning i samband med detta i synnerhet när det gäller

- 1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som har ett väsentligt samband med något annat övervakningsärende som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, samt
- 3) ärenden som regionförvaltningsverkets tjänstemän för tillsynsärenden är jäviga att behandla.

Bestämmelser om den närmare arbetsfördelningen mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken i frågor som gäller styrningen och övervakningen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 a §

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan för att utöva den styrning som avses i 6 § göra styrnings- och utvärderingsbesök i enheter som ordnar eller producerar hälsovårdstjänster inom försvarsmakten.

Verket i fråga ska avtala om ett styrnings- och utvärderingsbesök och om besöksprogrammet på förhand med Försvarsmaktens logistikverk och den berörda enheten.

10 b §

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får inspektera verksamheten och tjänsterna samt de enheter och lokaler som används för verksamheten i den hälsovård som avses i denna lag när det finns grundad anledning att företa en inspektion. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan ålägga regionförvaltningsverket att för sin räkning företa inspektionen. Ändring i ett åläggande att företa inspektion får inte sökas genom besvär.

En inspektör ska ges tillträde till verksamhetsställets alla lokaler. Vid inspektionen ska trots sekretessbestämmelserna alla de handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram, och de kopior av handlingarna som inspektören begär ska ges kostnadsfritt. Inspektören har även rätt att under inspektionen ta sådana fotografier som är nödvändiga för inspektionen. Inspektionsrätten gäller inte utrymmen som används för boende av permanent natur eller objekt och uppgifter som är sekretessbelagda av skäl som sammanhänger med landets försvar.

Inspektören får biträdas av experter som behövs för inspektionen. På sådana experter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

På inspektioner tillämpas i övrigt vad som i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om inspektion.

10 c §

Om det i anordnandet eller genomförandet av hälsovårdstjänsterna inom försvarsmakten upptäcks brister eller andra missförhållanden som äventyrar patientsäkerheten eller om verksamheten i övrigt strider mot lagstiftningen om ordnandet och genomförandet av hälsovården inom

Riksdagens svar RSv 38/2015 rd

försvarsmakten, kan regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ålägga försvarsmakten att avhjälpa bristerna eller missförhållandena. När åläggandet meddelas ska det anges en tidsfrist inom vilken behövliga åtgärder ska vidtas. Om patientsäkerheten kräver det, kan det bestämmas att verksamheten omedelbart ska avbrytas eller kan användningen av en hälsovårdsenhet eller en del av den eller av en anordning omedelbart förbjudas.

Ett åläggande enligt 1 mom. kan förenas med vite eller med hot om att verksamheten avbryts eller att användningen av en hälsovårdsenhet eller en del av den eller av en anordning förbjuds.

Ett beslut av regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om avbrytande av verksamheten eller om förbud mot användningen av en hälsovårdsenhet eller en del av den eller av en anordning ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Vad som föreskrivs i denna paragraf gäller inte verksamhet enligt läkemedelslagen (395/1987), där tillsynen utövas av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, eller verksamhet enligt strålskyddslagen (592/1991), där tillsynen utövas av Strålskyddscentralen. Om regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i sin tillsyn upptäcker brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen, ska saken anmälas till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Brister som upptäcks i användningen av strålning ska anmälas till Strålskyddscentralen.

10 d §

Om en brist, felaktighet, försummelse eller något annat missförhållande som upptäcks i anordnandet eller genomförandet av hälsovården inom försvarsmakten inte ger anledning till någon åtgärd enligt 10 c §, kan regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården delge försvarsmakten eller den person som är ansvarig för det felaktiga förfarandet sin uppfattning om vad som är ett lagenligt förfarande och göra den övervakade uppmärksam på att verksamheten ska ordnas på behörigt sätt och på kraven på en god förvaltning. Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan också uppmana den övervakade att avhjälpa bristen eller missförhållandet. Om dessa åtgärder med beaktande av omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen inte kan anses vara tillräckliga, kan regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ge den övervakade en anmärkning för framtiden.

Administrativ styrning eller en uppmaning av regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som avses i denna paragraf får inte överklagas genom besvär.

10 e §

Utifrån tillsynsfrågor som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket får kännedom om, ska de vidta sådana åtgärder som de anser befogade med hänsyn till patientsäkerheten eller efterlevnaden av lagen.

Ett tillsynsärende som grundar sig på en händelse som ligger mer än två år tillbaka i tiden ska inte undersökas, om det inte finns särskilda skäl till det.

Särskilda bestämmelser om att ta ett ärende som grundar sig på ett anmärkningsförfarande eller förfarande med förvaltningsklagan till behandling finns i förvaltningslagen och i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992).

Riksdagens svar RSV 38/2015 rd

10 f §

Försvarmakten är skyldig att på begäran, trots bestämmelserna om sekretess, lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket de uppgifter och utredningar om anordnandet och genomförandet av hälsovården inom försvarmakten som är nödvändiga för deras styrnings- och tillsynsuppgifter.

Skyldigheten att lämna uppgifter gäller inte de uppgifter som är sekretessbelagda enligt 24 § 1 mom. 7—10 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 818/2015, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om hälsovården inom försvarmakten (322/1987), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995) och lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 38/2015 rd

Lag

om temporär ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 927/2011, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995) och lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

Denna lag träder i kraft den

20 och gäller till och med den 29 februari 2016.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 2 § 4 punkten, sådan den lyder i lag 741/2011, som följer:

Riksdagens svar RSv 38/2015 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård* hälsovårdscentraler enligt folkhälsolagen (66/1972) och andra kommunala verksamhetsenheter som sköter uppgifter enligt folkhälsolagen, i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) avsedda sjukhus och separata verksamhetsenheter för sjukvård samt andra helheter med ansvar för vården som samkommunen för sjukvårdsdistriktet beslutar, enheter enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster, Arbetshälsoinstitutet till den del det producerar hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering (159/1978), statens sinnessjukhus enligt lagen om statens sinnessjukhus (1292/1987), enheter inom försvarsmakten som svarar för att ordna hälso- och sjukvård enligt lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) till den del de producerar hälso- och sjukvårdstjänster samt hälsovårdsenheten enligt lagen om Brottsförhållandenmyndigheten (953/2009),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 18.11.2015

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare